

Ο ΝΕΑΡΟΣ ΠΑΟΥΕΛ ΚΑΙ Η ΤΥΧΗ ΤΟΥ

ΠΙΣΤΕΥΩ ΟΤΙ μᾶς εἶχε δεῖ ἀπὸ τὸ παράθυρο νὰ τελειώνουμε τὸ δεῖπνο μας στὴ λέμβο τοῦ δικάταρτου ἱστιοφόρου δεκατεσσάρων τόνων ποὺ ἀνῆκε στὸν Μάρλοου, οἰκοδεσπότη μου καὶ καπετάνιο. Βοηθήσαμε τὸ ἀγόρι ποὺ μᾶς συνόδευε νὰ ρυμουλκήσει τὴ βάρκα στὴν ἀποβάθρα προτοῦ ἀνηφορίσουμε γιὰ τὸ πανδοχεῖο δίπλα στὸ ποτάμι, ὅπου βρήκαμε τὸν νέο μας φίλο νὰ γευματίζει ἀξιοπρεπῶς μόνος του στὴν κορυφὴ ἑνὸς μεγάλου τραπεζιοῦ, λευκοῦ καὶ κρούου σὰν σωρὸς χιονιοῦ.

Τὸ κοκκινωπὸ καλοσχηματισμένο του πρόσωπο, μὲ τὰ κοντοκομμένα μαῦρα γένια κάτω ἀπὸ τὸ σγουρὸ γκρίζο, στὸ χρῶμα τοῦ σίδερου, μουστάκι, ἀποτελοῦσε τὸ μόνο ζεστὸ σημεῖο στὸ ἄθλιο δωμάτιο, ποὺ τὸ ἔκανε ἀκόμα πιὸ ψυχρὸ ἓνα μουντὸ τραπεζομάντηλο. Τὸν γνωρίζαμε ἤδη ἐξ ὄψεως ὡς ἰδιοκτῆτη ἑνὸς μικροῦ πεντάτονου σκάφους, τὸ ὁποῖο κυβερνοῦσε μόνος κατὰ τὰ φαινόμενα ὡς ἰδιοκτῆτης ἱστιοφόρου καὶ μέλος τῶν γνήσια φανατικῶν ἱστιοπλόων ποὺ ἀρμενίζουν στὶς ἐκβολὲς τοῦ Τάμεση. Μὰ ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας φορὰ ποὺ ἀπευθύνθηκε στὸν σερβιτόρο ἀποκαλώντας τον κοφτὰ «καμαρότε», ἀντιληφθήκαμε πὼς ἐκτὸς ἀπὸ ἰδιοκτῆτης ἱστιοφόρου ἦταν καὶ ναυτικός.

Πρὸς τὸ παρόν, ἔβρισκε ἀφορμὴ νὰ ἐπικρίνει τὸν ἴδιο σερβιτόρο γιὰ τὴν προχειρότητα μὲ τὴν ὁποία

σέρβιρε τὸ δεῖπνο. Τὸ ἔκανε μὲ ἀξιοπρόσεκτη ἔνταση καὶ στὴ συνέχεια στράφηκε σ' ἐμᾶς.

— Ἄν ἐμεῖς οἱ θαλασσινοί, δήλωσε, ἀντιμετωπίζαμε τὴν ἐργασία μας ὅπως οἱ στεριανοὶ στὰ ὄρεινά καὶ πεδινὰ ἀντιμετωπίζουν τὴ δική τους, δὲν θὰ βγάζαμε ποτὲ τὸ ψωμί μας. Κανεὶς δὲν θὰ μᾶς ἔπαιρνε στὴ δουλειά. Καὶ κανένα πλοῖο, ἂν κυβερνούσαμε καὶ τὸ ταξιδεύαμε μὲ τὴν ἀνεμελιά πού οἱ στεριανοὶ κάνουν τίς δουλειές τους, δὲν θὰ ἴπιανε ποτὲ λιμάνι.

Ἄπὸ τότε πού ἄφησε τὴ θάλασσα, ἀνακάλυψε μὲ ἔκπληξη ὅτι οἱ μορφωμένοι ἄνθρωποι δὲν ἦταν πολὺ καλύτεροι ἀπὸ τοὺς ὑπόλοιπους. Κανεὶς δὲν φαινόταν νὰ σέβεται στὸ ἐλάχιστο τὴ δουλειά του: ἀπὸ τοὺς ὑδραυλικούς πού ἦταν ἀπλῶς κλέφτες μέχρι, φέρ' εἰπεῖν, τοὺς ἀρθρογράφους τῶν ἑφημερίδων (τοὺς ὁποίους μᾶλλον θεωροῦσε εἰδικὴ κάστα διανοουμένων), πού δὲν παρουσίαζαν ποτέ —οὔτε κατὰ τύχη— τὴν ὀρθὴ ἐκδοχὴ ἀκόμα καὶ τοῦ ἀπλούστερου συμβάντος. Αὐτὴ τὴν καθολικὴ ἀνεπάρκεια πού χαρακτηρίζει τὴ «συμμορία τῆς στεριάς», ὅπως τὴν ἀποκαλοῦσε, τὴν ἀπέδιδε ἐν γένει στὴν ἔλλειψη ὑπευθυνότητας καὶ σὲ μιὰν αἴσθησι ἀσφάλειας.

— Νομίζουν, συνέχισε, πὼς ὅ,τι κι ἂν κάνουν, τὸ στεγανὸ αὐτὸ νησάκι δὲν θὰ ἀναποδογυρίσει μαζὶ μὲ αὐτοὺς οὔτε θὰ μπάσει νερὰ ὥστε νὰ πᾶνε ὅλοι στὸν πάτο μαζὶ μὲ τὰ παιδιὰ καὶ τίς γυναῖκες τους.

Ἄπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ συζήτηση πῆρε ἐνδιαφέρουσα τροπὴ πού συνδεόταν ἀποκλειστικὰ μὲ τὴ ναυτικὴ ζωὴ. Πάνω στὸ θέμα βρῆκε ἀμέσως σημεῖο ἐπαφῆς μὲ τὸν Μάρλοου, ὁ ὁποῖος ὅλα του τὰ χρόνια διέσχιζε τίς θάλασσες. Ἀντάλλασσαν ζωηρὰ ἀναμνήσεις ὅλη τὴν ὥρα πού τοὺς ἄκουγα. Συμφώνησαν πὼς δὲν ὑπῆρχε πιὸ εὐτυχισμένη περίοδος στὴ ζωὴ τους ἀπὸ τότε πού, νέοι ἀκόμη, μπάρακαραν σὲ γερὰ σκαριά,

χωρίς νὰ τοὺς ἀπασχολεῖ τίποτα στὸν κόσμον πέρα ἀπὸ τὸ νὰ μὴ χάσουν οὔτε βάρδια ἐν πλῶ ἢ ἔστω ἓνα λεπτὸ ἐξόδου, μετὰ ἀπὸ ὧρες ἐργασίας, ὅταν βρίσκονταν σὲ λιμάνι. Συμφώνησαν ἀκόμα καὶ γιὰ τὴν ὑψιστὴ στιγμὴ περηφάνιας ποὺ βίωσαν στὸ ἐπάγγελμα, τὴν ὁποία δὲν μπορεῖ ποτὲ κανεὶς νὰ ἀποδεχθεῖ σὲ ὀρθολογικὴ καὶ πρακτικὴ βάση ἐξαιτίας τῆς αἴγλης τῶν ρομαντικῶν συνδηλώσεών της. Ἦταν ἡ στιγμὴ ποὺ πέρασαν ἐπιτυχῶς τὶς πρῶτες ἐξετάσεις καὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὸν ἐξεταστή* τῆς ναυτικῆς τοὺς τέχνης μὲ τὸ πολῦτιμο γαλάζιο χαρτὶ στὰ χέρια.

— Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἐνιωθα νὰ εἶμαι μὲ τὴ Βασίλισσα ἴδια γενιά, ἀναφώνησε ἐνθουσιωδῶς ὁ νέος μας φίλος.

Τότε οἱ ἐξετάσεις τοῦ Ναυτικοῦ Συμβουλίου* διεξάγονταν στὴν Ἀποβάθρα τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης στὸ Τάουερ Χιλ,* καὶ ὁ νέος μας φίλος μᾶς πληροφόρησε πόσο πολὺ τοῦ ἄρεσε ἡ θέα ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ τοποθεσία, μὲ τοὺς Κήπους* στὰ ἀριστερά, τὴν πρόσοψη τοῦ Νομισματοκοπείου στὰ δεξιά, τὰ ἄθλια ἐτοιμόρροπα σπιτάκια πιὸ πέρα, τὴν πιάτσα τῶν ταξί, τοὺς λούστρους νὰ γονατίζουν στὴν ἄκρη τοῦ πεζοδρομίου καὶ δύο μεγαλόσωμους ἀστυνομικοὺς νὰ ἀτενίζουν μὲ ἀέρα ἀνωτερότητας πρὸς τὴν πόρτα τῆς πᾶμπ Μαῦρο Ἄλογο στὴν ἀπέναντι πλευρὰ τοῦ δρόμου. Αὐτὸ ἦταν τὸ μέρος τοῦ κόσμου, εἶπε, ποὺ πρωταντίκρισαν τὰ μάτια του τὴν ὁμορφότερη μέρα τῆς ζωῆς του. Εἶχε ἐξέλθει ὡς σωστὸς ἀνθυποπλοίαρχος ἀπὸ τὴν κύρια εἴσοδο τῆς Ἀποβάθρας τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, μετὰ τὶς τρομερὰ ἐντονες στιγμὲς μὲ τὸν Καπετάνιο Ρ-, τὸν πιὸ τρομερὸ ἀπὸ τοὺς τρεῖς ὑπεύθυνους γιὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ ἐξεταστές, οἱ ὁποῖοι ἦταν πιστοποιημένοι στὸ Λιμάνι τοῦ Λονδίνου.

—“Ολοι ἐμεῖς ποὺ ἐτοιμαζόμασταν νὰ δώσουμε τὶς ἐξετάσεις, εἶπε, τρέμαμε ἀπὸ φόβο καὶ μόνο στὴν ἰδέα νὰ ἐμφανιστοῦμε μπροστά του. Μὲ κράτησε μιὰ-μισὴ ὥρα στὸν θάλαμο βασανιστηρίων καὶ συμπεριφερόταν σὰν νὰ μὲ μισοῦσε. Μὲ τὸ ἓνα χέρι ἔκανε σκιά στὰ μάτια του. Ἐάφνου, τὸ ἄφησε νὰ πέσει λέγοντας «Κάνεις!»). Προτοῦ προλάβω νὰ συνειδητοποιήσω τί ἐννοοῦσε, ἔσπρωξε τὸ γαλάζιο χαρτὶ στὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ τραπεζιοῦ. Ἀναπῆδησα στὴν καρέκλα μου λὲς καὶ εἶχε πιάσει φωτιά.

»“Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε”, λέω καὶ ἀρπάζω τὸ χαρτί.

»“Καλημέρα, καλὴ σου τύχη”, μοῦ γρυλιίζει.

»Ὁ γερο-θυρωρὸς βγῆκε νευρικός ἀπὸ τὴν γκαρνταρόμπα κρατώντας τὸ καπέλο μου. Ἔτσι κάνουν πάντα. Μοῦ ἔριξε ὅμως μιὰ πολὺ αὐστηρὴ ματιὰ πρὶν τολμήσει νὰ μοῦ ἀπευθύνει —ψιθυρίζοντας κάπως συνεσταλμένα— τὸ ἐρώτημα: “Πῆγαν ὅλα καλὰ, κύριε;” Ἀντὶ γιὰ ἄλλη ἀπάντηση, ἔριξα μιὰ κορόνα στὴ μαλακὴ φαρδιὰ παλάμη του. “Λοιπόν”, λέει σκάζοντας ξαφνικὰ ἓνα πλατὺ χαμόγελο ὡς τὰ ἀφτιά, “ἀπ’ ὅσο τὸν γνωρίζω, πρώτη φορὰ κρατᾷ κάποιον τόση ὥρα. Ἀπέριψε δύο ἀνθυποπλοίαρχους σήμερα τὸ πρωί, πρὶν ἔρθει ἡ σειρὰ σας. Οὔτε εἴκοσι λεπτὰ δὲν κράτησε τὸν καθένα — αὐτὸς συνήθως εἶναι ὁ χρόνος του”.

»Κατέβηκα τὴ σκάλα πετώντας, χωρὶς νὰ ὑπολογίσω τὰ σκαλοπάτια. Ἡ ὀμορφότερη μέρα τῆς ζωῆς μου. Ἡ μέρα ποὺ λαμβάνεις τὴν πρώτη σου διαταγὴ δὲν εἶναι τίποτα μπροστά της. Ἀφενὸς ἓνας ἄντρας δὲν εἶναι καὶ τόσο νέος σὲ αὐτὴ τὴν ἡλικία, καὶ ἀφετέρου στὴν περίπτωσή μας, ξέρετε, δὲν ὑπάρχει τίποτα περισσότερο νὰ ἀναμένει. Ναι, ἀναμφίβολα ἡ ὀμορφότερη μέρα στὴ ζωὴ κάποιου, μὰ στὸ τέλος

πρόκειται άπλώς για μία ήμερα και τίποτ' άλλο. Αυτό που ακολουθεϊ είναι μάλλον ή πιό δυσάρεστη περίοδος για έναν νέο — ό μόχθος να μπαρκάρει ως άξιωματικός μὴν έχοντας κάτι σπουδαϊό να επιδειξει εκτός από ένα ολοκαίνουργιο πιστοποιητικό. Είναι έκπληκτικό μόλις ανακαλύπτεις πόσο άχρηστη είναι αυτή ή περιγαμνή, για χάρη τῆς οποίας έχεις φτάσει σε τέτοια κατάσταση. Δέν με εξέπληξε τότε ή διαπίστωση πώς τὸ πιστοποιητικό από τὸ Συμβούλιο Ἐμπορίου δέν κάνει τὸν άξιωματικό, τουλάχιστον όχι απόλύτως. Μά οί πλοίαρχοι που κυνηγοῦσα ζητώντας δουλειά τὸ γνώριζαν αυτό πολὺ καλά. Δέν άποροῦ πλέον μαζί τους, οὔτε τούς κατηγοροῦ. Ὡστόσο, “ή προσπάθεια για να μπαρκάρεις” είναι πολὺ σκληρή για έναν νέο...»

Συνέχισε λέγοντάς μας πόσο τὸν εἶχε κουράσει και άποθαρρύνει αυτό τὸ μάθημα διάψευσης που ακολουθήσε άμέσως μετά τὴν όμορφότερη μέρα τῆς ζωῆς του. Μᾶς περιέγραψε πώς γύριζε όλα τὰ γραφεία τῶν πλοιοκτητῶν στὸ Σίτι τοῦ Λονδίνου, όπου κάποιος χαμηλόβαθμος υπάλληλος γραφείου τὸν εφοδίαζε με αίτήσεις, τις όποϊες εἴπαιρνε στὸ σίτι ὥστε να τις συμπληρώσει τὸ βράδυ. Συνήθως εἴτρεχε λίγο πριν από τὰ μεσάνυχτα να τις ταχυδρομήσει στὸ πλησιέστερο γραμματοκιβώτιο. Δέν βγῆκε τίποτα από ὅλη αυτή τὴν ιστορία. Κατὰ τὰ λεγόμενά του: δέν θά ἔκανε διαφορά εἰν άπλώς τις εἴριχνε — με τις σωστές διευθύνσεις και γραμματόσημα— μέσα στὴ σχάρα τοῦ ὑπονόμου.

Ἐπειτα, μιὰ μέρα, καθὼς βάδιζε εἰξαντλημένος στις αποβάθρες, συνάντησε έναν φίλο και πρώην συνάδελφο ναυτικό, λίγο μεγαλύτερο σε ήλικία από εκείνον, ἔξω από τὸν Σιδηροδρομικὸ Σταθμὸ τῆς Φέντσερτς Στρίτ.

Λαχταροῦσε για λίγη συμπαράσταση, ὅμως ὁ φίλος του μόλις εἶχε βρεῖ νὰ μπαρκάρει τὸ ἴδιο πρωινὸ καὶ βιαζόταν νὰ πάει σπίτι του, μὲ πρόδηλη χαρὰ ἀλλὰ βαθιὰ ταραχή, τυπικὰ συναισθήματα γιὰ ναυτικὸ πού βρῆκε μπάρκο ξαφνικὰ ὕστερα ἀπὸ μέρες ἀναμονῆς. Ὁ φίλος του δὲν εἶχε πολὺ χρόνο νὰ τὸν παρηγορήσει, μόνο στὰ πεταχτά. Πρέπει νὰ συγκινήθηκε. Ἐπειτα, καθὼς ἀπομακρυνόταν βιαστικά, τοῦ σφύριξε: «Γιατί δὲν πᾶς νὰ μιλήσεις στὸν κύριο Πάουελ στὸ Ναυτιλιακὸ Γραφεῖο;» Ὁ φίλος μας ἀντέτεινε πὼς οὔτε κἀν γνώριζε τὸν κύριο Πάουελ. Καὶ ὁ ἄλλος, ἔχοντας φτάσει ἤδη κοντὰ στὴ γωνία, τοῦ φώναξε συμβουλευτικά: «Χτύπα τὴν πόρτα τοῦ Ναυτιλιακοῦ Γραφείου καὶ πῆγαινε ἀπευθείας σ' αὐτόν. Τὸ γραφεῖο του εἶναι δίπλα στὸ παράθυρο. Ἀνέβα μὲ τόλμη καὶ πὲς ὅτι ἐγὼ σὲ ἔστειλα».

Ὁ νέος μας φίλος, μετακινώντας τὸ βλέμμα ἀπὸ τὸν ἕναν στὸν ἄλλον, μᾶς εἶπε: «Στὸν λόγο μου, ἤμουν τόσο ἀπελπισμένος, πού δὲν θὰ δίσταζα νὰ ἐμφανιστῶ στὸν ἴδιο τὸν διάβολο ἐὰν ὑπῆρχε ἡ παραμικρὴ ἐλπίδα ὅτι θὰ μοῦ ἔδινε δουλειὰ ἀνθυποπλοιάρχου».

Στὸ σημεῖο αὐτὸ διέκοψε τὴ ροὴ τῆς ἀφήγησης γιὰ νὰ ἀνάψει τὴν πίπα του· συνεχίζοντας ὡστόσο νὰ μᾶς κοιτάζει, ρώτησε ἂν γνωρίζαμε τὸν Πάουελ. Ὁ Μάρλοου, μ' ἕνα ἑλαφρὸ χαμόγελο ἀναπόλησης, μурμούρισε πὼς τὸν θυμόταν πολὺ καλά.

Ἦστερα ἔπεσε σιωπὴ. Ὁ νέος μας φίλος ἦταν ἐκνευρισμένος πού εἶχε νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν πίπα του, ἡ ὁποία ἐντελῶς ξαφνικὰ πρόδιδε τὴν ἐμπιστοσύνη του καὶ τοῦ στεροῦσε τὴν ἐλπίδα τῆς προσωπικῆς του εὐχαρίστησης. Γιὰ νὰ συνεχίσω τὴ συζήτηση, ρώτησα τὸν Μάρλοου ἂν αὐτὸς ὁ Πάουελ ἦταν μὲ κάποιον τρόπο ξεχωριστός.

— Δὲν ἦταν ἀκριβῶς ξεχωριστός, ἀπάντησε ὁ Μάρλοου μὲ τὴ συνηθισμένη του ἀπάθεια. Γενικά, εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ εἶναι κανεὶς ξεχωριστός. Οἱ ἄνθρωποι, ξέρεις, δὲν δίνουν τὴ δέουσα προσοχή. Τὸν Πάουελ τὸν θυμᾶμαι τόσο καθαρὰ ἀπλῶς ἐπειδὴ ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς Διευθυντὲς Ναυτιλίας στὸ Λιμάνι τοῦ Λονδίνου ποὺ μὲ ἔστειλε στὴ θάλασσα σὲ ἀπανωτὰ μεγάλα μπάρκα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ναυτικοῦ μου προσκυνήματος. Ἐμοιαζε στὸν Σωκράτη. Ἐννοῶ πῶς τοῦ ἔμοιαζε πραγματικά: δηλαδὴ στὴν ὄψη. Ὁ φιλοσοφικὸς νοῦς δὲν ἀποτελεῖ παρὰ τυχαῖο γεγονός. Ὁ Πάουελ ἀναπαρήγαγε πιστὰ τὴ γνωστὴ προτομὴ τοῦ ἀθάνατου σοφοῦ,* ἐὰν τὴ φανταστεῖς μὲ ἡμίψηλο καπέλο ποὺ γέρνει πρὸς τὸ πίσω μέρος τοῦ κεφαλιοῦ καὶ μαῦρο παλτὸ στοὺς ὤμους. Ἐφόσον τὸν ἔβλεπα πάντα ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ μεγάλου ἐπίσημου πάγκου, ὅπου ὑπῆρχαν πέντε γραφεῖα τῶν πέντε Διευθυντῶν Ναυτιλίας, γιὰ μένα ὁ κύριος Πάουελ παρέμεινε αὐτὴ ἡ προτομὴ.

Ὁ νέος μας φίλος μετακινήθηκε τώρα ἀπὸ τὸ πλαίσιο τοῦ τζακιοῦ, μὲ τὴν πίπα του νὰ ἀνάβει κανονικά.

— Τὸ πιὸ ἀξιοσημείωτο σχετικὰ μὲ τὸν Πάουελ, εἶπε κατηγορηματικά, μὲ τὸ κεφάλι του μέσα σ' ἓνα σύννεφο καπνοῦ, εἶναι ὅτι εἶχε ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ ὄνομα. Βλέπετε, τυχαίνει νὰ λένε κι ἐμένα Πάουελ.

Ἦταν σαφὲς πῶς δὲν μᾶς ἀποκάλυψε αὐτὴ τὴν πληροφορία γιὰ κοινωνικοὺς λόγους. Δὲν χρειάζόταν ἐπιβεβαίωση. Συνεχίσσαμε νὰ ἔχουμε τὸ βλέμμα καρφωμένο πάνω του περιμένοντας.

Παραδόθηκε στὴν ἔντονη ἀπόλαυση τῆς πίπας του μένοντας σιωπηλὸς γιὰ ἓνα-δυὸ λεπτά. Ἐπειτα, πιάνοντας πάλι τὸ νῆμα τῆς ἀφήγησης, μᾶς περιέγραψε πῶς τὸ ἔβαλε γραμμὴ γιὰ τὸ Τάουερ Χιλ βιαστικός.

Εἶχε νὰ νιώσει ἔτσι ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῶν ἐξετάσεων —τὴν ὁμορφότερη μέρα τῆς ζωῆς του—, τὴν ἡμέρα τῆς ὑπερφιάλης περηφάνιας του. Τὰ πράγματα τώρα ἦταν πολὺ διαφορετικά. Θὰ ἦταν καὶ πάλι μὲ τὴ Βασίλισσα ἴδια γενιά, ὅμως αὐτὴν τὴ φορά ἀπὸ αἴσθησι βαθιᾶς ταπεινώσεως. Δὲν θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του ἄξιο γιὰ τὴ φιλία κανενός. Φθονοῦσε τοὺς γερο-ταξιτζῆδες μὲ τὶς μπλαβιὲς μύτες στὴν πιάτσα, τοὺς λούστρους στὴν ἄκρη τοῦ πεζοδρομίου, τοὺς δύο μεγαλόσωμους «μπόμπηδες»* ποὺ περπατοῦσαν ἀργὰ κατὰ μῆκος τοῦ κιγκλιδώματος τῶν Τάουερ Γκάρντενς ἔχοντας ἐπίγνωση τῆς ἀλάθητης ἐξουσίας τους καὶ τοὺς κόκκινους φρουροὺς ποὺ βιάδιζαν κομψὰ πέρα δῶθε μπροστὰ ἀπὸ τὸ Νομισματοκοπεῖο. Φθονοῦσε τὴ θέση τους στὸν κόσμον τῆς ἐργασίας. Καὶ ἀκόμα, φθονοῦσε τοὺς ἄθλιους χλομοὺς ἀργόσχολους μὲ τὰ ἰσχνὰ πρόσωπα, ποὺ μισόκλειναν τὰ αἰσχρά τους μάτια καὶ ἔτριβαν τοὺς λιγδιασμένους ὤμους τους στὶς δοκοὺς τῆς πόρτας τοῦ μπάρ *Μαῦρο Ἄλογο*, διότι αὐτοὶ δὲν ἔνιωθαν πρὸ πολλοῦ τὸν ξεπεσμό τους.

Γιὰ νὰ εἶμαι δίκαιος μὲ τὸν ἄνθρωπον, μᾶς μετέδωσε ἐξαιρετικὰ τὴν αἴσθησι τῆς νεανικῆς του ἀπόγνωσης, τὴν ἀπορία του ποὺ δὲν βρῆκε θέση στὸν ἥλιον καὶ δὲν τοῦ ἀναγνωρίστηκε τὸ δικαίωμα στὴ ζωὴ.

Ἀνέβηκε τὴν ἐξωτερικὴ σκάλα τῆς Ἀποβάθρας τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, τὴν ἴδια σκάλα ἀπ' ὅπου πρὶν ἀπὸ ἕξι ἐβδομάδες εἶχε ἐπιθεωρήσει τὴν πιάτσα τῶν ταξί, τὰ κτήρια, τοὺς ἀστυνομικοὺς, τοὺς λούστρους, τὴν μπογιά, τὴν ἐπιχρῶσι καὶ τοὺς ὑαλοπίνακες τοῦ *Μαύρου Ἄλογου* μὲ βλέμμα κατακτητῆ. Τώρα στεκόταν πραγματικὰ σαστισμένος, καθότι κανεὶς δὲν τὸν ὑποδεχόταν μὲ ὕμνους καὶ θυμιάματα, καὶ αὐτὴ τὴ φορά ἔκανε τὴν εἴσοδόν του (δὲν τὸ ἀπέκρυψε) γλιστρώντας στὰ κλεφτὰ μπροστὰ ἀπὸ τὸν γυάλινον

θάλαμο του θυρωροῦ. «Δὲν μοῦ περίσσευε οὔτε μισθὸ κορόνα γιὰ φιλοδώρημα», τόνισε μὲ πικρία. Ὁ ἄντρας ὥστόσο ἔτρεξε πίσω του ρωτώντας «Τί θέλετε;», μὰ ἐκεῖνος ἔριξε ἕνα βλέμμα εὐγνωμοσύνης στὸν πρῶτο ὄροφο ἀνακαλώντας στὴ μνήμη του τὸ γραφεῖο ἐξέτασης τοῦ καπετάνιου Ρ- (πόσο εὐκόλα καὶ εὐχάριστα ἦταν ὅλα τότε), κατέβηκε τρέχοντας ἕναν ὄροφο πὺ δὴδηγοῦσε στὸ ὑπόγειο, καὶ βρέθηκε σ' ἕναν σκοτεινὸ μυστηριώδη χῶρο μὲ πολλὰ πόρτες. Φοβήθηκε πὺς θὰ τοῦ ἀπαγορευόταν ἡ εἴσοδος. Παρ' ὅλ' αὐτά, κανεὶς δὲν τὸν ἀκολούθησε.

Τὸ ὑπόγειο τῆς Ἀποβάθρας τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης εἶναι ἀχανὲς σὲ ἔκταση καὶ περίπλοκο στὸν σχεδιασμό του. Χλομὲς ἀχτίδες φωτὸς σπάζουν λοξὰ τὸ σκοτάδι τῶν ψυχρῶν του διαδρόμων. Ὁ Πάουελ περιφερόταν σὰν διωκόμενος πρωτοχριστιανὸς στὶς κατακόμβες· ἀλλὰ ἡ ἐλάχιστη πίστη στὴν εὐόδωση τοῦ ἐγχειρήματός του ἔκανε τὶς ἄκρες τῶν δαχτύλων του νὰ ἰδρῶνουν. Στριβοντας στὰ σκοτεινὰ κάτω ἀπὸ ἕναν φανὸ γκαζιοῦ μὲ πολὺ χαμηλὴ φλόγα, ἔνωσε τὴν αὐτοπεποίθησή του νὰ τὸν ἐγκαταλείπει τελείως.

— Στάθηκα νὰ σκεφτῶ γιὰ λίγο, εἶπε. Ἀνόητη ἐνέργεια, γιὰτὶ φυσικὰ καὶ φοβήθηκα. Τί περιμένετε; Θέλει θράσος νὰ ἐμφανιστεῖς σὲ ἕναν ξένο ζητώντας χάρη. Μακάρι ὁ συνονόματός μου Πάουελ νὰ ἦταν ὁ ἴδιος ὁ διάβολος. Κατὰ κάποιον τρόπο, αἰσθάνομαι πὺς θὰ ἦταν εὐκολότερο. Βλέπετε, ποτὲ δὲν πίστευα ἀρκετὰ στὸν διάβολο ὡστε νὰ τὸν φοβᾶμαι· ἀντιθέτως, ἕνας ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἀποδειχθεῖ ἐξαιρετικὰ δυσάρεστος. Ἀντίκρισα πολλὰ πόρτες, ὅλες κλειδωμένες, καὶ ὅλο καὶ μεγάλωνε ἡ πεποίθησή μου πὺς δὲν θὰ ἔβρισκα ποτὲ τὸ κουράγιο νὰ ἀνοίξω μία ἀπὸ αὐτές. Ἡ σκέψη δὲν βοηθαῖ τὸ θάρρος. Κατέληξα στὸ ὅτι θὰ ἐγκατέλειπα τὴν ὑπόθεση. Ὅμως στὸ

τέλος δὲν τὰ παράτησα καὶ θὰ σᾶς πῶ τί μὲ ἀπέτρεψε. Ουμῆθηκα τὸν σαστισμένο θυρωρὸ πού φώναξε πίσω μου. Ἦμουν βέβαιος ὅτι ὁ τύπος παραφύλαγε στὸ πλατύσκαλο. Ἄν μὲ ρωτοῦσε τί ἔψαχνα, ὅπως εἶχε κάθε δικαίωμα νὰ κάνει, δὲν θὰ ἤξερα τί νὰ τοῦ ἀπαντήσω ὥστε νὰ μὴ φανῶ ἠλίθιος ἢ καὶ κάτι χειρότερο. Ζεσταινόμουν ἀφόρητα. Δὲν ὑπῆρχε πιθανότητα νὰ ξεφύγω ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἱστορία.

»Εἶχα χάσει τὸν προσανατολισμό μου ἐκεῖ κάτω. Ἀρκετὲς ἀπὸ τὶς πολλὲς πόρτες διαφόρων μεγεθῶν, στὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, εἶχαν παράθυρα στὸ ἐπάνω μέρος· μερικὲς πρέπει νὰ ὀδηγοῦσαν σὲ ἀποθήκες ἢ κάτι παρόμοιο, γιατί ὅταν δοκίμασα νὰ ἀνοίξω μιὰ-δυό, ἀνακάλυψα μὲ ταραχὴ πὼς ἦταν κλειδωμένες. Κοκάλωσα μὲ δισταγμὸ καὶ ἀμηχανία σὰν σαστισμένος κλέφτης. Ἄκρα τοῦ τάφου σιωπὴ βασίλευε στὸ ἀναθεματισμένο ὑπόγειο, τόσο πού ἄκουγα τοὺς χτύπους τῆς καρδιάς μου. Πολὺ ἄβολη αἴσθησις. Ποτὲ δὲν μοῦ συνέβη πρὶν ἢ μετὰ ἀπὸ ἐκείνη τὴν φορά. Μιὰ μεγαλύτερη πόρτα στ' ἀριστερά μου, μὲ τεράστιο μπρούντζινο πόμολο, ἔμοιαζε νὰ ὀδηγεῖ στὸ Ναυτιλιακὸ Γραφεῖο. Τὴ δοκίμασα σφίγγοντας τὰ δόντια. «Ἐδῶ εἴμαστε!»

»Ἄνοιξε πανεύκολα. Καὶ ἰδού! Ὁ χῶρος στὸν ὁποῖο ἔβγαζε ἦταν μόλις καὶ μετὰ βίας μεγαλύτερος ἀπὸ ντουλάπα. Σὲ κάθε περίπτωση, δὲν ἦταν πάνω ἀπὸ δέκα ἐπὶ δώδεκα πόδια· καὶ ἐφόσον τρόπον τινὰ περίμενα νὰ ἀντικρίσω τὸ μεγάλο σκοτεινὸ –σὰν κελάρι– Ναυτιλιακὸ Γραφεῖο, τὸ ὁποῖο εἶχα ἐπισκεφθεῖ στὸ παρελθὸν μιὰ-δυὸ φορές, ξαφνιάστηκα ὑπερβολικά. Ἐνας φανὸς γκαζιοῦ κρεμόταν καταμεσῆς στὸ ταβάνι πάνω ἀπὸ ἓνα σκοτεινὸ ἄθλιο γραφεῖο, τὸ ὁποῖο ξεχείλιζε ἀπὸ μιὰ στοίβρα κιτρινωπὰ σκονισμένα ἔγγραφα. Κάτω ἀπὸ τὴ φλόγα τοῦ μοναδικοῦ λαμπτή-

ρα πού φώτιζε τὸ δωμάτιο, ἓνας κοντόχοντρος ἄντρας ἔγραφε μὲ ἔνταση, ἔχοντας τὴ μύτη σκυμμένη πολὺ κοντὰ στὸ γραφεῖο. Ἦταν τελείως φαλακρὸς καὶ τὸ κεφάλι του εἶχε σχεδὸν τὴν ἴδια μουντὴ ἀπόχρωση μὲ τὰ χαρτιά. Κι ἀκόμα, φαινόταν γεμάτος σκόνη.

»Δὲν πρόσεξα ἂν εἶχε ἀράχνες πάνω του, μὰ δὲν θὰ μὲ ἐξέπληττε μιὰ κι ἔδινε τὴν ἐντύπωση πὼς ἦταν ἐγκλειστος γιὰ χρόνια σ' ἐκείνη τὴν τρύπα. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ἔριξε τὴν πένα του καὶ ἀνακάθισε ἀνοιγοκλείνοντας τὰ μάτια μπροστὰ μου μὲ ἀναστάτωση φοβερὰ. Ἐπιπλέον, τὸ μπουντρούμι του ἦταν ζεστό καὶ μουχλιασμένο· μύριζε γκάζι καὶ κάτι σὰν μανιτάρι κι ἔμοιαζε νὰ βρῖσκεται περίπου ἑκατὸν εἴκοσι πόδια κάτω ἀπὸ τὴ γῆ. Στις γωνίες ὑπῆρχαν βαριές, συμπαιγεῖς στοῖβες χαρτιῶν σχεδὸν ὡς τὸ ταβάνι. Καὶ μόλις ἄστραψε μέσα μου ἡ σκέψη ὅτι αὐτὲς ἦταν οἱ ἐγκατάστασεις τοῦ Συμβουλίου Ναυτιλίας καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος συνδεόταν κάπως μὲ τὰ πλοῖα καὶ τοὺς ναυτικούς στὴ θάλασσα, μοῦ κόπηκε ἡ ἀνάσα ἀπὸ κατάπληξη. Ἦταν ἀκατανόητο γιὰτί τὸ Συμβούλιο Ναυτιλίας κρατοῦσε στὴ σκλαβιά ἐκεῖ κάτω αὐτὸ τὸ φαλακρὸ χοντρὸ πλάσμα. Γιὰ κάποιον λόγο αἰσθανόμενον τύψεις καὶ ντροπὴ πού τὸν ἔβλεπα σ' αὐτὴ τὴν ἐλεεινὴ αἰχμαλωσία. Ρώτησα εὐγενικὰ καὶ μὲ συμπόνια: “Τὸ Ναυτιλιακὸ Γραφεῖο, παρακαλῶ;”

»Μοῦ μίλησε περιφρονητικὰ μὲ τσιριχτὴ φωνὴ ξαφνιαζόντάς με: “Ὁχι ἐδῶ. Πάρε τὸν διάδρομο ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά. Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ δρόμου. Ἐδῶ εἶναι ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Ἀποβάθρας. Ἐχασες τὸν δρόμο...”

»Εἶχε τόση ἔνταση ἢ φωνὴ του πού σκέφτηκα ὅτι ὁ τύπος θὰ τελείωνε μὲ τὴ λέξη “...ἡλίθιε”. Καὶ πιθανῶς αὐτὸ ὑπονοοῦσε. Ὡστόσο, ὀλοκλήρωσε κοφτὰ λέγοντας: “Κλειῖσε ἡσυχὰ τὴν πόρτα πίσω σου”.

»Και πράγματι τὴν ἔκλεισα ἤσυχα. Γρήγορα καὶ ἤσυχα. Τὸ ἀκατάβλητο πνεῦμα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου μὲ ἐντυπωσίασε. Ποῦ καὶ ποῦ ἀναρωτιέμαι ἂν κατάφερε τελικὰ νὰ ἀπελευθερωθεῖ καὶ νὰ βγεῖ στὴ σύνταξη ἢ ἂν ἔπρεπε νὰ περάσει ἀπευθείας ἀπὸ αὐτὸν τὸν τάφο πὸν φωτιζόταν μὲ ὑγραέριο σ' ἐκεῖνον τὸν ἄλλον τὸν σκοτεινὸ, ὅπου κανεὶς δὲν θέλει νὰ χωθεῖ. Ἡ ἀνθρώπινη φύση μου εἶχε ἀνακαλύψει μὲ ἱκανοποίηση πόσο πολὺ σθένος διέθετε ἀκόμη μέσα του ἐκεῖνος ὁ τύπος, αὐτὸ ὡστόσο δὲν μὲ καθυσύχασε στὸ ἐλάχιστο. Ἀναρωτήθηκα ἂν ὁ κύριος Πάουελ ἦταν ἐξίσου ὀξύθυμος... Ἐν τούτοις, δὲν ἔδωσα χρόνο στὸν ἑαυτὸ μου νὰ τὸ σκεφτεῖ, καὶ διασχίζοντας τὸν χῶρο στὴ βάση τῆς σκάλας πέρασα στὸν διάδρομο πὸν μου ὑπέδειξε ν' ἀκολουθήσω. Δοκίμασα τὴν πρώτη πύρτα πὸν βρῆκα μπροστά μου, κατευθεῖαν, χωρὶς νὰ κάνω πίσω στιγμή, καθότι ἀκούστηκε δυνατὰ —ἀπὸ τὸν ἐπάνω διάδρομο— μιὰ ἐκπληκτικὴ καὶ σοκαρισμένη φωνὴ πὸν ἤθελε νὰ μάθει τί σκάρωνα ἐκεῖ κάτω. “Δὲν ξέρετε ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος ἀπὸ κεῖ;” οὐρλιαξε. Ἄν πρόσθεσε κάτι ἀκόμα φρόντισα νὰ μὴν τὸ ἀκούσω, ἀνοίγοντας μιὰ πύρτα πὸν ἔγραφε ἀπ' ἔξω Ἀπαγορεύεται. Ἡ πύρτα μὲ ἔβγαλε σ' ἕναν διάδρομο ἐξὶ πόδια πλάτος, πὸν περνοῦσε ἀνάμεσα σὲ ἕναν μεγάλο πάγκο καὶ τὸν τοῖχο καὶ κατέληγε σ' ἕνα εὐρύχωρο θολωτὸ δωμάτιο μὲ καφασωτὸ παράθυρο καὶ γυάλινη πύρτα, πὸν ἄφηναν νὰ μπεῖ ὅλο τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Ἡ πρώτη εἰκόνα πὸν ἀντίκρισα μπροστά μου ἦταν τρεῖς μεσήλικες πὸν ἀστειεύονταν ἔχοντας περικυκλώσει σ' ἕνα γραφεῖο κάποιον τύπο μὲ ἀδύνατο μακρὸ λαιμὸ καὶ κυρτοὺς ὠμους, ὁ ὁποῖος ἔγραφε σὲ μιὰ μεγάλη κόλλα χαρτὶ χωρὶς νὰ δίνει σημασία γύρω του, χαμογελώντας πλατιὰ ἀλλὰ ἀθόρυβα, ἐντελῶς ἀπορροφημένος. Μόλις μὲ εἶδαν, στράφηκαν ἀμέσως

πρὸς τὸ μέρος μου κάπως ξινισμένοι. Κι ἓνας μουρμούρισε: “Γεῖα χαρά! Τί γυρεύετε ἐδῶ;”

»“Θὰ ἤθελα νὰ συναντήσω τὸν κύριο Πάουελ, παρακαλῶ”, εἶπα πολὺ εὐγενικὰ μὰ ἀποφασιστικά· δὲν θὰ ἄφηνα τίποτα νὰ μὲ φοβίσει πλέον. Ἀσφαλῶς, ἐδῶ ἦταν τὸ Ναυτιλιακὸ Γραφεῖο. Ἡ ὥρα ἦταν περασμένες τρεῖς καὶ αὐτοὶ ἔδειχναν νὰ ἔχουν τελειώσει τὴ δουλειὰ τῆς ἡμέρας. Ὁ τύπος μὲ τὸν μακρὸ λαιμὸ συνέχισε νὰ γράφει σταθερά. Παρατήρησα ὅτι δὲν χαμογελοῦσε πιά. Οἱ ἄλλοι τρεῖς ἔστρεψαν συγχρόνως τὰ κεφάλια τους πρὸς τὸ βάθος τῆς αἴθουσας, ὅπου ἓνας πέμπτος ἄντρας παρακολουθοῦσε τοὺς ἀστεῖσμούς τους ἀπὸ ἓνα ψηλὸ σκαμνί. Προχώρησα πρὸς τὸ μέρος του μὲ ὄση τόλμη χρειαζόταν γιὰ νὰ παρουσιαστῶ στὸν ἴδιο τὸν διάβολο. Εἶχε σηκώσει τὸ ἓνα πόδι καὶ τὸ ξεκούραζε στὴν μπάρα τοῦ καθίσματός του, ἐνῶ κουνοῦσε πέρα δῶθε τὸ ἄλλο ἀσταμάτητα, τὸ ὁποῖο φαινόταν ξεκάθαρα στὸ πέτρινο δάπεδο. Εἶχε ξεκουμπώσει τὸ πάνω μέρος τοῦ γιλέκου του καὶ φοροῦσε τὸ ἡμίψηλό του στερεωμένο στὸ πίσω μέρος τοῦ κεφαλιοῦ. Δὲν εἶχε οὔτε ρυτίδα στὸ πρόσωπο καὶ τὰ μάτια του ἔλαμπαν τόσο ζωηρά, ὥστε ἡ γκριζα γενειάδα του ἔδειχνε ἐντελῶς παράταιρη, λές καὶ ἦταν κολλημένη γιὰ λόγους μεταμφίεσης. Πρὶν λίγο εἶπατε πῶς ἔμοιαζε στὸν Σωκράτη, ἔτσι; Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω. Ὁ Σωκράτης ἦταν σοφὸς ἄνθρωπος, σωστά;»

— Σωστά, συναίνεσε ὁ Μάρλοου. Καὶ ἀληθινὸς φίλος τῶν νέων. Τοὺς δίδασκε μὲ ἓναν παράξενα ἐκνευριστικὸ τρόπο. Ἦταν ὁ τρόπος του.

— Τότε δῶστε μου Πάουελ καὶ πάρτε μου τὴν ψυχὴ, δήλωσε ἀκλόνητα ὁ νέος μας φίλος. Ὅπως δὲν μοῦ ἔκανε κήρυγμα. Ἐκεῖνος, ὄχι. Εἶπε «Χαίρω πολὺ» εὐγενέστατα σὲ σύγκριση μὲ τὸ δικό

μου μουρμουρητό. Και μετά λέει κοιτώντας με αϋστηρά:

— Δέν γνωρίζομαστε, νομίζω... γνωρίζομαστε;»

— “Όχι, κύριε, εἶπα καὶ μοῦ κόπηκε τὸ αἷμα ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ πού ἔπρεπε νὰ βράζει. Δέν ὑπάρχει τίποτα πιὸ χυδαῖο στὸν κόσμο ἀπὸ τὸ θράσος πού δέν ἐκφράζεται εὐπρεπῶς. Ἀπὸ φόβο μήπως ἔδειχνα τὴν ἀμηχανία μου, ἄρχισα νὰ μιλάω τόσο ἐλεύθερα καὶ ἄνετα πού σχεδὸν τρόμαξα μὲ τὸν ἑαυτό μου. Ἐκεῖνος ἔμεινε γιὰ λίγο νὰ ἀκούει καρφώνοντας ἐπάνω μου τὸ βλέμμα του μὲ ἔκπληξη καὶ περιέργεια καὶ μετὰ σήκωσε τὸ χέρι. Καταχάρηκα πού ἔπρεπε νὰ τὸ βουλώσω, σὰς διαβεβαιώνω.

»“Λοιπόν, εἶσαι παλικάρι”, λέει. “Τὸ ἴδιο κι αὐτὸς ὁ φίλος σου. Ἐρχόταν ἐδῶ κάθε μέρα ἐπὶ δύο ἐβδομάδες καὶ μὲ ἐνοχλοῦσε, μέχρι πού ἕνας φίλος μου καπετάνιος ἔκανε τὸ καλὸ καὶ τοῦ ἔδωσε μάρκο. Δέν πρόλαβε καλὰ καλὰ νὰ βρεῖ δουλειὰ κι ἔστειλε ἐσένα. Ἐσεῖς οἱ νέοι οὔτε πού νοιάζεστε ἂν μπλέκετε κάποιον σὲ φασαρίες”.

»Ἦταν σειρά μου νὰ κολλήσω ἐπάνω του τὸ βλέμμα μου μὲ ἔκπληξη καὶ περιέργεια. Οὔτε πρὶν μιλοῦσε μεγαλόφωνα, μὰ τώρα χαμήλωσε τὴ φωνή του ἀκόμα περισσότερο:

»“Δέν ξέρεις πῶς εἶναι παράνομο;”

»Ἀπόρησα ποῦ τὸ πῆγαινε μέχρι πού θυμήθηκα ὅτι τὸ νὰ βρεῖς μάρκο γιὰ ἕναν ναύτη συνιστοῦσε ποινικὸ ἀδίκημα σύμφωνα μὲ τὸν Νόμο. Ἀσφαλῶς ἡ ρήτρα αὐτὴ χρησίμευε ἐνάντια στὶς ἀπατεωνίστικες πρακτικὲς πού ἐφάρμοζαν οἱ ἀπαγωγεῖς* τῶν οἰκοτροφείων. Δέν μοῦ πέρασε ποτὲ ἀπὸ τὸ μυαλὸ ὅτι ἴσχυε γιὰ τὸν καθένα, ἀνεξαρτήτως κινήτρου, καθότι ἐκείνη τὴν ἐποχὴ πίστευα ὅτι οἱ στεριανοὶ ἔκαναν τὴ δουλειά τους μὲ προσοχὴ καὶ προνοητικότητα.

»Ἀναστατώθηκα μὲ τὴ σκέψη, ὅμως ὁ κύριος Πάουελ μοῦ ἔδωσε ἀμέσως νὰ καταλάβω ὅτι κανένας Νόμος τοῦ Κοινοβουλίου δὲν ἔχει λογικὴ ἀπὸ μόνος του. Ἔχει μόνο τὸ νόημα ποὺ τοῦ δίνεται· κι αὐτὸ δὲν εἶναι ἀρκετὸ μερικὲς φορές. Δὲν εἶχε πρόβλημα νὰ βοηθᾷε πότε πότε κάποιον νεαρὸ νὰ μπαρκάρει, εἶπε, ἀλλὰ ἐὰν ἀπευθυνόμασταν σ' ἐκεῖνον κάθε τρεῖς καὶ λίγο, σύντομα θὰ ἔβγαινε βρόμα πῶς τὸ ἔκανε γιὰ τὰ λεφτά.

»“Ὑπέροχο: ὁ Ἀνώτερος Διευθυντῆς Ναυτιλίας τοῦ Λιμανιοῦ τοῦ Λονδίνου σέρνεται στὸ Πταισματοδικεῖο καὶ τοῦ ἐπιβάλλεται πρόστιμο πενήντα λιρῶν”, λέει. “Ἔχω ἀκόμη τέσσερα χρόνια ὑπηρεσίας πρὶν βγῶ στὴ σύνταξη. Θὰ μπορούσαν νὰ εἶναι μαῦρα χρόνια γιὰ μένα καὶ μὴν ἀμφιβάλλεις γι' αὐτό”, λέει.

»Τόση ὥρα καθόταν μὲ τὸ ἓνα γόνατο ψηλά, ἐνῶ συνέχιζε νὰ κουνάει πέρα δῶθε τὸ ἄλλο σὰν ἀγόρι πάνω σὲ αὐλόπορτα καὶ νὰ μὲ καρφώνει μὲ τὸ λαμπερό του βλέμμα. Σᾶς λέω, εἶχα σαστίσει. Μὲ λυποῦσε ιδιαίτερα ἢ ὑπόνοια ὅτι κάποιος μπορεῖ νὰ τοῦ ἔκανε ἀναφορά.

»“ὦ, ποιός θὰ σκεφτόταν ἓνα τόσο ποταπὸ κόλλο, κύριε;” ρώτησα ταραγμένος. Μοῦ προκαλοῦσε σχεδὸν φρίκη ποὺ εἶχε μιὰ τέτοια ὑποψία.

»“Ποιός;” λέει ἐκεῖνος χαμηλόφωνα. “Ὅποιοσδήποτε. Κάποιος ταχυδρόμος τοῦ γραφείου, ἴσως. Εἶμαι ὁ ἐπικεφαλῆς αὐτοῦ τοῦ γραφείου καὶ ὅλοι ἐδῶ εἶμαστε πολὺ καλοὶ φίλοι, μὰ δὲν νομίζεις ὅτι ὁ συνάδελφος ποὺ κάθετα δίπλα μου θὰ ἐπιθυμοῦσε νὰ ἀναρριχηθεῖ σ' ἐκεῖνο τὸ γραφεῖο δίπλα στὸ παράθυρο τέσσερα χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸν καθορισμένο χρόνο; Ἢ ἔστω ἓναν χρόνο νωρίτερα. Εἶναι στὴν ἀνθρώπινη φύση”.

»Γύρισα τὸ κεφάλι. Οἱ τρεῖς τύποι ποὺ ἀστειεύονταν τὴ στιγμή ποὺ μπῆκα, μιλοῦσαν τώρα μεταξὺ

τους πολὺ σοβαρά, ἐνῶ ὁ ἄντρας μὲ τὸν μακρὺ λαιμὸ συνέχιζε νὰ γράφει. Ὁ τελευταῖος μοῦ φαινόταν καὶ ὁ πιὸ ἐπικίνδυνος τῆς παρέας. Τὸν εἶδα νὰ στρέφει τὸ πρόσωπό του στὸ πλάι καὶ νὰ σφίγγει τὰ χεῖλη δυνατά. Ποτὲ πρὶν δὲν εἶχα παρατηρήσει ἄνθρωπο σὲ τέτοιο φῶς. Ὅταν εἶσαι νέος, ἡ ἀνθρώπινη φύση σὲ συνταράσσει. Ὅστόσο, τρόμαξα περισσότερο μόλις εἶδα τὴν πόρτα ποὺ εἶχα διαβεῖ νωρίτερα νὰ ἀνοίγει ἀργὰ καὶ νὰ ἐμφανίζεται ἓνα κεφάλι ποὺ φοροῦσε ἐπίσημο πηλὴκιο μὲ τὸ ἔμβλημα τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίου. Ἦταν ἐκεῖνος ὁ καταραμένος γερο-θυρωρὸς ἀπὸ τὸν διάδρομο. Μὲ εἶχε ἀνακαλύψει μέσα στὴ γῆ καὶ ἤθελε νὰ μὲ ξεθάψει. Διέσχισε τὸ γραφεῖο μειδιώντας χαιρέκακα μὲ τὸ πηλὴκιο στὸ χέρι.

»“Τί τρέχει, Σάιμονς;” ρώτησε ὁ κύριος Πάουελ.

»“Ἀπλῶς ἀναρωτιόμουν ποῦ ἔχε πάει ὁ κύριος ἀπὸ δῶ, κύριε. Μοῦ ξεγλίστησε πάνω, κύριε”.

»Ἐνιωσα ἐξαιρετικὰ ἄβολα.

»“Ὅλα ἐντάξει, Σάιμονς. Τὸν ξέρω τὸν κύριο”, λέει ὁ κύριος Πάουελ μὲ σοβαρὸ ὕφος δικαστῆ.

»“Πολὺ καλὰ, κύριε. Ἀσφαλῶς, κύριε. Εἶδα τὸν κύριο νὰ τὸ βάζει στὰ πόδια καὶ νὰ κατεβαίνει μονάχος του δῶ κάτω, κι ἔτσι...”

»“Ὅλα ἐντάξει σοῦ λέω”, τὸν διακόπτει ὁ κύριος Πάουελ μὲ μιὰ κίνηση τοῦ χεριοῦ· καὶ ἐνῶ ἔφυγε ἐπιτέλους τὸ γερο-κάθαρμα, ἐκεῖνος σήκωσε τὸ βλέμμα του σ’ ἐμένα. Δὲν ἤξερα τί νὰ κάνω: νὰ μείνω, νὰ ἐξαφανιστῶ ἢ νὰ ζητήσω συγγνώμη.

»“Γιὰ νὰ δοῦμε”, λέει, “πῶς εἶπες τὸ ὄνομά σου;”

»Τώρα προσέξτε, δὲν τοῦ εἶχα ἀναφέρει τὸ ὄνομά μου καὶ ἡ ἐρώτηση μοῦ προκάλεσε κάποια ἀμηχανία. Ὅπως καὶ νὰ ἔχει, δὲν μοῦ φάνηκε πρέπον νὰ πετάξω τὸ ὄνομά του στὸν ἴδιο. Ὅποτε, ἀνέσυρα τὸ καινούργιο μου πιστοποιητικὸ ἀπὸ τὴν τσέπη καὶ τοῦ τὸ

παρέδωσα ξεδιπλωμένο, ώστε να διαβάσει *Τσάρλς Πάουελ*, όπως αναγραφόταν ευδιάκριτα στην περιγραφή.

»Έριξε το βλέμμα του στο χαρτί και ύστερα από λίγες στιγμές το ακούμπησε αθόρυβα στο γραφείο δίπλα του. Δεν ξέρω εάν σκόπευε να σχολιάσει αυτήν τη σύμπτωση. Πριν προλάβει να πει οτιδήποτε, η γυάλινη πόρτα άνοιξε με κρότο κι ένας ψηλός άντρας όλο ζωντάνια ξεχύθηκε δρασκελίζοντας το δωμάτιο. Το πρόσωπό του φαινόταν κατακόκκινο κάτω από το ψηλό μεταξωτό καπέλο. Άμέσως καταλάβαινες πώς ήταν καπετάνιος σε μεγάλο πλοίο.

»Ο κύριος Πάουελ μου είπε χαμηλόφωνα να περιμένω λίγο και απευθύνθηκε στον άλλον άντρα φιλικά:

»“Σας περίμενα από στιγμή σε στιγμή, Πλοίαρχε, για να σας παραδώσω τους Κανονισμούς Λειτουργίας. Τους έχω όλους έτοιμους”. Και γυρίζοντας προς μια στοίβα συμβολαίων κάτω από τον άγκώνα του, διάλεξε το πρώτο πάνω πάνω. Από το σημείο όπου στεκόμουν μπορούσα να διαβάσω τις λέξεις ΠΛΟΙΟ “ΦΕΡΝΤΕΪΛ” με μεγάλα στρογγυλά γράμματα στην πρώτη σελίδα.

»“Όχι, κύριε Πάουελ, δεν είναι έτοιμοι, δυστυχώς”, λέει ο καπετάνιος. “Πρέπει να σας ζητήσω να διαγράψετε τον άνθυποπλοίαρχό μου”. Φαινόταν νευρικός και ένοχλημένος. Έξήγησε πώς ο άνθυποπλοίαρχος εργαζόταν όλο το πρωί στο πλοίο. Στή μία ή ώρα βγήκε έξω να γευματίσει και δεν εμφανίστηκε στις δύο, όπως έπρεπε. Αντιθέτως, ήρθε ένας απεσταλμένος από το νοσοκομείο με υπογεγραμμένο σημείωμα από γιατρό. Κλείδα και χέρι σπασμένα. Τον παρέσυρε ένα κάρο που τραβοῦσαν δύο άλογα ενώ διέσχιζε τον δρόμο έξω από την πύλη της αποβάθρας,

λές και ούτε άκουγε ούτε έβλεπε τίποτα. Και τὸ πλοῖο ἦταν έτοιμο νὰ σαλπάρει στὶς έξι τὸ πρωὶ τῆς έπομενης μέρας!

»Ὁ κύριος Πάουελ βούτηξε τὴν πένα του στὸ μελάνι και άρχισε νὰ ξεφυλλίζει τὸ συμβόλαιο. “Τότε θὰ πρέπει νὰ αφαιρέσουμε τὸ ὄνομά του”, λέει μονότονα και σχεδὸν ἀδιάφορα.

»“Τί θὰ κάνω;” ξέσπασε ὁ καπετάνιος. “Τὸ γραφεῖο αὐτὸ κλείνει στὶς τέσσερις. Εἶναι ἀδύνατον νὰ βρῶ ἄτομο σὲ μισὴ ὥρα”.

»“Τὸ γραφεῖο αὐτὸ κλείνει στὶς τέσσερις”, ἐπαναλαμβάνει ὁ κύριος Πάουελ κοιτάζοντας πάνω κάτω τὶς σελίδες και ψηλαφίζοντας κάνα γράμμα ἐδῶ κι ἐκεῖ μὲ πλήρη ἀδιαφορία.

»“Ἀκόμα κι ἂν κατάφερνα νὰ βρῶ μέσα στὴ μέρα κάποιον έτοιμο νὰ μπαρκάρει μὲ τόσο σύντομη προειδοποίηση, κανονικὰ δὲν θὰ μπορούσα νὰ τὸν ἐγγράψω στὸ ναυτολόγιο ἐδῶ, σωστά;”

»Ὁ κύριος Πάουελ ἦταν ἀπασχολημένος διαγράφοντας μὲ τὴν πένα του τὶς καταχωρίσεις ποὺ συνδέονταν μὲ τὸν ἄτυχο ἀνθυποπλοίαρχο και σημείωνε στὸ περιθώριο.

»“Θὰ μπορούσατε νὰ τὸν ἐγγράψετε μόνος σας ἐν πλῶ”, λέει χωρὶς νὰ σηκώσει τὸ βλέμμα του. “Μὰ δὲν νομίζω ὅτι θὰ βρεῖτε εὐκολὰ ἀξιωματικὸ γιὰ μιὰ τόσο βεβιασμένη ἐπιβίβαση”.

»Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ πολὺ κομψὸς καπετάνιος ἔδειξε νὰ ἀναστατώνεται. Τὸ πλοῖο δὲν ἔπρεπε νὰ χάσει τὴν παλέρροια τῆς έπομένης. Εἶχε νὰ φορτώσει σαράντα τόνους δυναμίτη και εἴκοσι πυρίτιδας σὲ κάποιιο μέρος στὸ ποτάμι προτοῦ τραβήξει γιὰ τ' ἀνοιχτά. Ἦταν ὅλα κανονισμένα γιὰ τὴν έπομένη μέρα. Ἐνδεχόμενη ἀφιξη τοῦ πλοίου μὲ καθυστέρηση θὰ προκαλοῦσε τεράστια φασαρία και προβλήματα...

Ἐνόσω ἄκουγα ὅλα αὐτά, εὐχόμενον νὰ ξεκουμπιστεῖ ὁ καπετάνιος, καθότι καιγόμενον νὰ μάθω τὸν λόγο τῆς ἀναμονῆς ποὺ μοῦ εἶχε ὑποδείξει ὁ κύριος Πάουελ. Ὑστερα ἀπὸ ὅσα εἶχε πεῖ, ἔδειχνε νὰ μὴν ἔχει ἀντίρρηση νὰ περιμένω. Ἄν εἶχα τὸ πιστοποιητικό μου στὴν τσέπη, θὰ ἐπιχειροῦσα νὰ φύγω διακριτικά· ὅμως ὁ κύριος Πάουελ εἶχε πάρει ξανὰ τὴ στάση στὴν ὁποία τὸν βρῆκα ἐξαρχῆς, κουνώντας τὸ πόδι πέρα δῶθε. Τὸ πιστοποιητικό μου βρισκόταν ἀνοιχτὸ στὸ γραφεῖο κάτω ἀπὸ τὸν ἀριστερὸ ἀγκώνα του, ὥστε δὲν γινόταν νὰ ἀνέβω καὶ νὰ τὸ ἀρπάξω.

»“Δὲν ξέρω”, λέει ἀδιάφορα ἀπευθυνόμενος στὸν ἄμοιρο καπετάνιο, μὰ καρφώνοντας τὸ βλέμμα ἐπάνω μου σὰν νὰ μὴν ὑπῆρχα. “Δὲν ξέρω ἐὰν πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἔχω διαθέσιμο ἀνθυποπλοίαρχο”.

»“Ἐννοεῖτε πῶς τὸν ἔχετε ἐδῶ;” φωνάζει ὁ ἄλλος κοιτώντας ἓνα γύρο τὸ ἄδειο τμήμα τοῦ γραφείου γιὰ τὸ κοινό, ἔτοιμος νὰ χυμῆξει σὲ ὅποιονδῆποτε ἔμοιαζε μὲ ἀνθυποπλοίαρχο. Ἦταν τόσο ἀπορροφημένος στὸ πρόβλημά του, ποὺ πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι οὔτε κὰν μὲ πρόσεξε νωρίτερα. Ἡ μὲ εἶδε ἀλλὰ νόμιζε πῶς ἦμουν κάποιος ὑφιστάμενος τοῦ γραφείου. Μόλις ὅμως ἔγνεψε ὁ κύριος Πάουελ πρὸς τὸ μέρος μου, ἐκεῖνος ἠσύχασε καὶ μοῦ ἔριξε ἓνα ἐπίμονο βλέμμα. Στὴ συνέχεια, ἔσκυψε στὸ ἀφτί τοῦ κυρίου Πάουελ — φανταζόταν, ὑποθέτω, ὅτι ψιθύριζε, μὰ ἀκουγόταν καθαρά.

»“Φαίνεται πολὺ ἐντάξει”.

»“Ἀσφαλῶς”, λέει ὁ διευθυντῆς Ναυτιλίας ἀπολύτως ἤρεμος, ἐξακολουθώντας νὰ μὲ κοιτάζει ἐπίμονα. “Τὸν λένε Πάουελ”.

»“ὦ, κατάλαβα!” λέει ὁ καπετάνιος μὲ ταραχή. “Μὰ εἶναι ἔτοιμος νὰ μπαρκάρει ἀμέσως;”

»Έφερα στὸν νοῦ μου τὴν κατοικία μου —στὸ Βόρειο Λονδίνο, μετὰ τὸ Ντάλστον,* στοῦ διαόλου τὴ μάνα— καὶ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μου σκορπισμένα ἐδῶ κι ἐκεῖ, καὶ τὸ ἄδειο ναυτικὸ μπαούλο μου στὸ παράπηγμα ποὺ εἶχαν οἱ καλοὶ μου σπιτονοικοκύρηδες στὸ τέλος τοῦ καπνισμένου διαδρόμου στὸν κῆπο τους. Ἄκουσα τὸν διευθυντὴ νὰ λέει ἐντελῶς ψύχραιμα:

»“Θὰ κοιμηθεῖ στὸ πλοῖο ἀπόψε”.

»“Αὐτὸ θὰ ἦταν τὸ καλύτερο”, λέει ὁ πλοίαρχος τοῦ Φερντέιλ μὲ ὑπηρεσιακὸ ὕφος, σὰν νὰ εἶχε κλείσει τὸ θέμα. Δὲν θὰ ἔλεγα ὅτι εἶχα μείνει ἄφωνος ἀπὸ χαρά, ὅπως ἴσως νομίζετε. Δὲν ἦταν ἔτσι ἀκριβῶς. Περισσότερο ἦταν ἀπὸ ἐκπληξῆ γιατὴ τὴν ταχύτητα τῶν ἐξελίξεων. Ἐμοιαζε ἀδιανόητο νὰ μοῦ συμβαίνουν ὅλα αὐτά. Μὰ ὁ καπετάνιος, ἀφοῦ μίλησε γιὰ λίγο μὲ τὸν κύριο Πάουελ, πολὺ χαμηλόφωνα ὥστε νὰ μὴν εἶμαι σὲ θέση νὰ ἀκούσω, ἔδειχνε ἐμφανῶς μπερδεμένος.

»Ὑποθέτω ὅτι εἶχε μάθει πὼς ἤμουν “φρέσκος” καὶ δὲν εἶχα ἐμπειρία ὡς ἀξιωματικός, γιατί στράφηκε πρὸς τὸ μέρος μου καὶ μὲ ἐπιθεώρησε μὲ τὸ βλέμμα σὰν νὰ ἤμουν γιὰ πούλημα.

»“Εἶναι νέος”, μουρμούρισε. “Φαίνεται ἔξυπνος, ὅμως... Εἶσαι ἔξυπνος καὶ πρόθυμος (μοῦ ἀπευθύνθηκε ἐντελῶς ξαφνικὰ καὶ μεγαλόφωνα) καὶ τὰ συναφῆ, σωστά;”

»Μόλις ποὺ κατάφερα νὰ ἀνοιγοκλείσω τὸ στόμα χωρὶς νὰ τὸ συνειδητοποιῶ — τίποτα περισσότερο. Ὅμως αὐτὸ τοῦ ἀρκοῦσε. Ἐκανε λὲς καὶ τοῦ εἶχα πάρει τὰ ἀφτιά μὲ ἐμφατικὲς δηλώσεις περὶ ἐξυπνάδας καὶ προθυμίας μου.

»“Φυσικά, φυσικά. Καλῶς”. Κατόπιν, γύρισε στὸν διευθυντὴ Ναυτιλίας, ποὺ καθόταν κουνώντας πέρα δῶθε τὸ πόδι του, καὶ τοῦ ἀνακοίνωσε πὼς ἀσφαλῶς